

BOŽÍ SLOVO – ZRCADLO PRAVDY

Z jeho rozhodnutí jsme se znovu narodili slovem pravdy, abychom byli jakoby první sklizní jeho stvoření.
(Jk 1:18)

1. čtení: Lukáš 6:36-40

Hlavní čtení: Jk 1:16-27

ÚVOD: POHLED DO ZRCADLA

Milí bratři, milé sestry,

téměř každé ráno v 5:20 stojím před zrcadlem. Hledím na sebe. Ospale si prohlížím svou tvář. A můžu vám upřímně říct, že to je rok od roku horší a horší podívaná. Už dávno nedospívám. Už stárnu. Vrásky na krabatém obličejí, který je posazený na dvou bradách. Oči unavené, někdy zvýrazněné tmavými skvrnami. A aby toho nebylo málo: Vlasy pořád rozčuchané... A stejně jsem rád, že máme doma zrcadlo. Díky němu každého rána dostanu rychlou a pravdivou zpětnou vazbu.

Jakub nám dnes doporučuje, abychom se do zrcadla dívali dlouze a pozorně. Abychom od zrcadla neodcházeli příliš rychle. Protože ten, kdo na sebe jen tu a tam mrkne, nemá velikou šanci upravit svůj vzhled. Jistě, nemůžeme se před zrcadlem úplně proměnit. Já ze sebe nikdy neudělám třeba *Brada Pitta*, ani kdybych před zrcadlem vystál důlek. Ale z toho neupraveného Kulíka můžu udělat alespoň trochu upraveného Kulíka. Pořád to budu já, nicméně o špetku lepší na konci té ranní podívané než na samotném začátku.

Jakub ovšem nemluví o běžném zrcadlu. On má na mysli Boží slovo. Do něj, do Božího slova máme zírat. Do něj, do Božího slova se máme zakoukat, zahledět se. Číst. Studovat. Přemýšlet nad tím, co nám sděluje. A vydržet. Vytrvat. Protože letný pohled jednou za čas nikomu z nás nepomůže. Podobně by nám nebylo moc platné, kdybychom na svůj obličej koukali do zrcadla jednou za čtrnáct dní. Je třeba se do Božího slova dívat stále znovu a dlouze. Nejlépe každý den. Slovy žalmisty:

- *Blaze muži, který se neřídí radami svévolníků, který nestojí na cestě hříšných, který neseďává s posměvači, ² nýbrž si oblíbil Hospodinův zákon, nad jeho zákonem rozjímá ve dne i v noci.*
(Ž 1:1 2)

I. BOŽÍ SLOVO MLUVÍ PRAVDIVĚ O MNĚ

A proč je dobré a prospěšné dívat se dlouze a pravidelně do tohoto Božího zrcadla? To vyplývá z toho, jaký název dává Jakub tomu zrcadlu. Podle něj se jedná o *slovo pravdy*. O pravdivé slovo pravdivého Boha. Zrcadlo, které ukazuje pravdu. Kdo se do Božího slova pořádně zakouká, uvidí především sebe sama takového, jaký ve skutečnosti je. Zřejmě se bude jednat o podívanou, která nám na počátku mnoho radosti nepřinese. Boží slovo je totiž jako nablýskané a pečlivě vypulírované zrcadlo. Dokonce možná také zvětšovací zrcadlo. Máte doma takové zrcadlo, ve kterém vidíte všechno několikrát větší? To se člověk sebe sama teprve lekne! Jediný chloupek našemu pohledu neunikne. Jediný vrádek nezůstane bez povšimnutí. Jediná vráska se neschová. A my se s hrůzou ptáme: *Tohle že jsem já? Tak skutečně vypadám? Zrcadlo, zrcadlo, kdo je na světě nejkrásnější?* A zrcadlo odpovídá: *Nevím, ale ty to rozhodně nejsi.*

Boží slovo je zrcadlo pravdy. Pravdivě mluví o nás lidech. Ukazuje pravdivý obraz člověka. A to se nám nemusí líbit. Vždyť my sami sebe velice rádi vidíme v lepším světle, než jak je tomu s námi doopravdy.

Tak třeba: Bible říká, že každý člověk je hříšník. Tedy: *Že i já jsem hříšník. I vy. My všichni.* A můžeme si zkoušet lhát do kapsy a tvrdit, že to není pravda. Boží zrcadlo nelže. Pravda, jen proto, že není příjemná, ještě nepřestává být pravdou. Anebo se můžeme před tímto zrcadlem stokrát uklidňovat, že druzí vypadají podstatně hůř než my. *Že to s námi není tak hrozné. Že jiní se musí kácet z toho, že se vidí se všemi těmi šmouhami na duši.* Ale my ne. S námi to zase tak hrozné není, že? Ale ani to nepomáhá... Pravdivé Boží slovo mluví pravdivě o mně. A já před tímto pohledem nemůžu uhnout. Třeba apoštol Pavel se s tím nemaže:

- *...všichni, židé i pohané, jsou pod mocí hříchu, ¹⁰ jak je psáno: 'Nikdo není spravedlivý, není ani jeden, ¹¹ nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha; ¹² všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden. ¹³ Hrob otevřený je jejich hrdlo, svým jazykem mluví jen lest, hadí jed skrývají ve rtech, ¹⁴ jejich ústa jsou samá kletba a hořkost, ¹⁵ jejich nohy spěchají prolévat krev, ¹⁶ zhouba a bída je na jejich cestách; ¹⁷ nepoznali cestu pokoje ¹⁸ a úctu před Bohem nemají.'* (Ř 3:9-18)

Ale když neuhnu příliš rychle, když najdu odvahu podívat se na sebe do toho Božího zrcadla, neprohlopím. Vždyť to je první krok ke změně. K jaké změně? Například k pokoře před Bohem. K vyznání vlastních hříchů. Nejen k uznání, že jsem hříšník. Ale k poctivému vyznání svých vlastních konkrétních přešlapů, slabostí, špinavých myšlenek, hrubých slov a zlého jednání.

Král David, usvědčený Božím slovem ze strašného hříchu, přiznával své selhání a prosil Boha o milost:

- ³ *Smiluj se nade mnou, Bože, pro milosrdenství svoje, pro své velké slitování zahlad' moje nevěrnosti,*
⁴ *moji nepravost smyj ze mne dokonale, očist' mě od mého hříchu!* ⁵ *Doznávám se ke svým nevěrnostem, svůj hřích mám před sebou stále. (Ž 51:3-5)*

Takový opravdu jsem, Pane. A těžko s tím sám od sebe něco zmůžu. Pokud ty něco zásadního neuděláš, bude se mnou opravdu zle. Já nemám sílu změnit sebe sama. Ale ty mě změnit můžeš a dokážeš.

II. BOŽÍ SLOVO MLUVÍ PRAVDIVĚ O BOHU

Ano, přesně to Bůh umí. Přesně to Bůh dokáže. Vždyť jsme dnes slyšeli, že Bůh, který k nám skrze své slovo mluví, je mocný i dobrý Bůh. On je původce všech darů, které na tomto světě přijímáme. Všechno, co máme, máme od něho. A Jakub dnes připomíná, že darem všech darů je právě záchrana pro život věčný. Bůh je laskavý Otec, který si nás – navzdory naší nevzhlednosti – zamiloval. Otec, který nás přijal za své vlastní děti. Díky němu jsme se mohli znovu narodit. Stát se Božími syny a dcerami. On k nám poslal svého Syna Ježíše. A ten za nás zemřel, abychom se my směli znovu zrodit. On k nám kdysi poprvé a od té doby stále znovu promlouvá. A jen díky němu, díky jeho slovu, se smíme den ze dne obnovovat. Slovy Jakuba:

- *Z jeho rozhodnutí jsme se znovu zrodili slovem pravdy, abychom byli jakoby první sklizní jeho stvoření.*
- *A proto odstraňte veškerou špínu a přemíru špatnosti a v tichosti přijměte zaseté slovo, které má moc spasit vaše duše.*

Bratři a sestry, když sami sebe vidíme v tom pravdivém zrcadle Božího slova, nakonec vlastně nevidíme jen náš obličej. Vidíme v něm především Ježíše Krista. A čím víc se do toho zrcadla díváme, tím víc se z Boží milosti podobáme našemu Spasiteli. Nejdřív je to strašná podívaná, když pravdivě hledím do své vlastní tváře. Ale náš obraz se pozvolna mění. Nezůstáváme přece stejní. Náš život se mění. Díky Božímu slovu.

A díky působení Ducha svatého. My sami se měníme do podoby Pána Ježíše. Dostáváme k tomu sílu od Boha. Je to Boží slavné dílo, když se našemu Pánu stále více v tomto světě podobáme. Slovy apoštola Pavla:

- ²⁹ *Které předem vyhlédl, ty také předem určil, aby přijali podobu jeho Syna, tak aby byl prvorozený mezi mnoha bratřími;* ³⁰ *které předem určil, ty také povolal; které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také uvedl do své slávy. (Ř 8:29-30)*

III. DVA NÁVRHY, JAK UPRAVIT NÁŠ ŽIVOT

A v čem především dnes Jakub vidí tu kýženou změnu? Co je třeba poopravit a vylepšit, abychom se více Kristu podobali? Co je třeba proměnit, aby lidé viděli obraz našeho Spasitele právě v nás? Aby lidé v naší blízkosti prožívali přítomnost Ježíše Krista? Když nás Bůh vzal na milost, když nám daroval sebe sama, když si nás na věky věků zamiloval: Jak máme žít, abychom něco málo z té Kristovy lásky předali i druhým lidem? Bratři a sestry, Jakub má pro nás dnes dva návrhy, dvě doporučení. Nejprve:

- *Pamatujte si, moji milovaní bratří: každý člověk at' je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu;* ²⁰ *vždyť lidským hněvem spravedlnost Boží neprosadíš.* ²⁶ *Domnívá-li se kdo, že je zbožný, a přitom neдрží na uzdě svůj jazyk, klame tím sám sebe a jeho zbožnost je marná.*

To je tedy první rada. Drž pevně na uzdě svůj jazyk, křesťane. Ovládej svou řeč. Když totiž nebudeš mít kontrolu nad svým jazykem, jazyk bude mít kontrolu nad tvým životem. Zvláště silně se to projevuje v situacích, kdy se na někoho hněváme. Co zbytečných slov jsme už v takových případech pustili z úst! Co silných výrazů a zraňujících vět, které druhé lidi pochroumaly, zdeptaly, urazily a rozesmutněly! A kolikrát jsme toho s odstupem času litovali, že? *Mlč a naslouchej*, radí Jakub. Naslouchej druhému člověku, abys mu záhy nekřivdil. Abys ho dokázal správně pochopit. Aby ses do jeho situace uměl alespoň trochu vžít. Třeba tě pak i ten hněv opustí. A naslouchej Bohu. On tě Duchem i slovem vede k tomu, abys ve vztazích s druhými lidmi nežil jako slon v porcelánu.

A teď ta druhá rada:

- ²⁷ *Pravá a čistá zbožnost před Bohem a Otcem znamená pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení a chránit se před poskvrnou světa.*

Pořádně se kolem sebe rozhlédni, křesťane. Jistě totiž máš kolem sebe lidi, které je vhodné navštívit, potěšit, poradit jim, povzbudit je, pomoci jim v jejich tísní a soužení. Jakub připomíná tu nejohroženější skupinu lidí v jeho době. Vdovy a sirotky. Kdo jsou ty vdovy a ti sirotci dnes? Kdo z lidí kolem nás nejvíc potřebuje naše zastání a naši péči? Jestli čekáte odpověď, čekáte marně. Není totiž třeba, abych na to odpovídal za nás za všechny. Vy sami to přece víte. Vy sami takové lidi znáte. Vy sami kolem takových lidí chodíte. Otázka tedy zní: *Komu je třeba být nablízku?* Ta nejdůležitější otázka zní: *Jsem těmto lidem nablízku? Opravdu jim pomáhám dostatečně?*

Víte, v tomto světě je mnoho lákadel, které nás mohou odvést od našeho Spasitele. V tomto světě je mnoho věcí, které nás mohou duchovně zbrzdit, otupit, ohlupovat, svést z cesty a vzdalovat od Boha. Před tím vším se máme chránit, připomíná Jakub. Ale lidé mezi ně nepatří. *Poskvrnu světa* je třeba si držet daleko od těla. Ale lidem je třeba být nablízku. Zvláště těm, kteří naši péči aktuálně nejvíce potřebují.

ZÁVĚR: DOKONALÝ ZÁKON SVOBODY

Bratři a sestry, možná se nám někdy zdá, že příkazy z Bible nás příliš svazují. Že nám Boží slovo nedovoluje žít tak, jak by se nám nejvíc líbilo. Naopak před nás staví těžké a náročné rady, které nám život jen znepríjemní a ztíží. I dnes, když čteme a slyšíme Jakubovy rady, se můžeme cítit, jako kdybychom si obouvali o číslo menší lyžáky. Všechno nás tlačí. Nebo jako bychom si u krku utahovali kravatu. Špatně se nám dýchá.

Pokud tomu tak je, přemýšlejme víc nad tím, jak autor tohoto dopisu nazývá své příkazy. Jak nazývá slovo Boží: Je to *dokonalý zákon svobody*. Kdo se drží Božího slova v tomto světě a ve svém životě, drží se dokonalého zákona svobody. Kdo podle Božího slova žije, ten je skutečně svobodný. Bůh nám nedal své slovo proto, aby nás zotročil, aby nás sešněroval, aby nám utáhl kolem krku oprátku. Je tomu přesně naopak! Bůh nás svým slovem osvobozuje k opravdovému a krásnému životu.

Modleme se: *Pane Ježíši Kriste, ty ses po celý svůj život svobodně držel Božího slova. Jsi nám v tom příkladem. Promlouvej svým Duchem i svým slovem do našeho nitra, abychom slyšeli i pokorně přijali tvou kritiku našeho způsobu života. Abychom také hltali tvou milost a tvé odpuštění. A nakonec: Abychom ti důvěřovali, že ty sám nás pozvedneš a dáš nám sílu k důležitým změnám v našem životě. Pane Ježíši, ať tvé pravdivé slovo zasáhne nejen nás, ale i lidi kolem nás. Amen.*